ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЯНГА - САЛСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Центральная, д. 18, с. Янга-Сала,
Арский муниципальный район, 422011

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢАСАЛА
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Үзәк урам, 18 йорт, Яңасала авылы,
Арча муниципаль районы, 422011

Тел. (84366) 57-2-10, факс (84366) 57-2-10. E-mail: Yns.Ars@tatar.ru www.arsk.tatarstan.ru

КАРАР

« 14 » август 2017 ел **№ 8**

2017-2035 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасын комплексла үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2014 елның 29 декабрендәге 456-ФЗ номерлы Федераль закон, РФ Хөкүмәтенең «Җирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» 2006 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы карары нигезендә Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты карар бирә:

1. 2017-2035 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасының комплекслы үсеш программасын расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (http://pravo.tatarstan.ru) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында халыкка җиткерергә (http://arsk.tatarstan.ru).

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Яңасала авыл җирлеге башлыгы А.И.Сафин

"Проект-тикшеренү үзәге" ҖЧҖ

Яңасала авыл җирлеге
башкарма комитетының
«14» август 2017ел, №8 карары
белән расланды

________ Сафин А.И.
мөһер урыны

2017 -2035 ЕЛГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРЧА РАЙОНЫ ЯҢАСАЛА АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ

2017 ел

ЭЧТӘЛЕК

Кереш 3

1. Программаның паспорты 5

2. Транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышын тасвирлау 8

Россия Федерациясе субъектының структурадагы хәленә анализ

Россия Федерациясенең пространство оешмасы, нигезләмәне анализлау

Пространство оешмасы структурасында җирлек, шәһәр округы

Россия Федерациясе субъектлары 10

2.2. Җирлекнең, шәһәр округының социаль-икътисадый характеристикасы,

шәһәр округы, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне кертеп, җирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика,

.... 20

3. Җирлек территориясендә транспорт ихтыяҗы фаразы, халыкның хәрәкәт итү һәм йөкләр ташу күләмнәрен һәм характерын үзгәртү
.... 23

4. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре буенча аларның үзәкләштерелгән бәяләмәсе, алга таба тәкъдим ителүчене тормышка ашырырга тәкъдим ителә

вариант... 27

5. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чаралары исемлеге, техник-икътисадый параметрлар
Транспорт объектлары, чараларны гамәлгә ашыру чираты 29

6. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча тәкъдим ителә торган чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү
.... 33

7. тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чараларының нәтиҗәлелеген бәяләү
транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыру 37

8. җирлек, шәһәр округы территориясендә транспорт объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү, институциональ үзгәртеп корулар буенча тәкъдимнәр 39

Кереш

Транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү җирлек үсешенең төп шартларының берсе булып тора. Программаның төп чараларын эшләүгә кадәрге этап булып муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм территориаль үсешен анализлау һәм бәяләү тора.

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм территориаль үсешен анализлау һәм бәяләү, шулай ук аның үсеш фаразы түбәндәге юнәлешләр буенча үткәрелә:

- демографик үсеш;

- перспективалы төзелеш;

- транспорт инфраструктурасының торышы.

Программа хезмәтләрдән файдаланучыларга ышанычлы һәм тотрыклы хезмәт күрсәтүне тәэмин итүгә, транспорт инфраструктурасы объектларының тузуын киметүгә юнәлтелгән. Программаның төп максатлары түбәндәгеләр:

- муниципаль берәмлек территориясендә икътисадый эшчәнлекне гамәлгә ашыручы халыкка, шулай ук юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга (алга таба икътисадый эшчәнлек субъектлары) транспорт хезмәте күрсәтүнең куркынычсызлыгын, сыйфатын һәм нәтиҗәлелеген тәэмин итү;

- җирлекне шәһәр төзелешен проектлау нормативлары нигезендә халыкның һәм икътисадый эшчәнлек субъектларының транспорт инфраструктурасы объектларыннан файдалана алуын тәэмин итү;

- халыкның кая да булса баруга ихтыяҗлары нигезендә транспорт инфраструктурасын, икътисадый эшчәнлек субъектларының муниципаль берәмлек территориясендә пассажирлар һәм йөкләр ташуга булган ихтыяҗларына туры китереп үстерү;

- муниципаль берәмлектә шәһәр төзелеше эшчәнлеге белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү;

- транспорт ихтыяҗы белән идарә итү өчен шартлар тәэмин итү;

- хуҗалык эшчәнлегенең икътисадый нәтиҗәләренә карата юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормыш һәм сәламәтлеген тәэмин итү өчен өстенлекле шартлар тудыру;

- башка транспорт чараларына карата гомуми файдаланудагы транспорт чаралары хәрәкәтенең өстенлекле шартларын булдыру;

- халыкның җәяү һәм велосипедта йөрүе өчен шартлар;

- гамәлдәге транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге.

Программаны гамәлгә ашыруга җибәрелә торган бюджет акчалары транспорт инфраструктурасы объектларын һәм гамәлдәге объектларны ремонтлауга, реконструкцияләүгә, шулай ук яңа объектлар төзүгә бәйле юл хуҗалыгы объектларын модернизацияләү проектларын гамәлгә ашыру өчен каралган булырга тиеш.

1. Программаның паспорты

2035 елга кадәр чорга Яңасала авыл җирлегенең, Арча районының, Татарстан Республикасының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы

Атамасы	Программа комплекслы үсеш транспорт инфраструктура Яңасала авыл җирлеге ; Арча районына, Татарстан Республикасына кадәр 2035г.
Эшләү өчен нигез программаны гамәлгә ашыруның	Программа комплекслы үсеш транспорт инфраструктура түбәндәгеләр нигезендә эшләнгән документла ; - карары белән Хөкүмәт Россия Федерация кодексының 25.12.2015 ел № 1440 комплекслы үстерү программаларына карата таләпләр җирлекләрнең, шәһәр инфраструктурасының округлар»;

- 2004 елның 29 декабрендәге РФ Шәһәр төзелеше кодексы;
- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2012 елның 30 декабрендәге 289-ФЗ номерлы Федераль закон белән;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлегенең генераль планы;
- Хөкүмәтнең 03.07.1996 ел, № 1063-р (2014 елның 23 маендагы үзгәрешләр белән);
- СП 42.13330.2011 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» 9 нчы бүлеге таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Заказчының исеме:	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты.
Урыны заказчы:	422011, Татарстан Республикасы, Арча районы, Яңасала авылы Үзәк ур., 18 й.
Программаны эшләүче:	"Проект-тикшеренү үзәге" ҖЧҖ
Әзерләүче урнашкан урын:	355000, Ставрополь крае, Ставрополь шәһәре, Р.Люксембург урамы, 8б йорты
Программаның максатлары	- заманча һәм нәтиҗәле транспорт инфраструктурасы үсешен тәэмин итүче тизләнеш товар хәрәкәтен һәм транспорт чыгымнарын киметү икътисадта; - халык өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген арттыру; - транспорт системасының комплекслы иминлеген һәм тотрыклылыгын арттыру.
Программаның бурычлары	- автомобиль юлларының озынлыгын арттыру күрсәткечләр, җирле тиешле норматив таләпләргә; - хәрәкәт ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын арттыру җирле әһәмияттәге автомобиль юлларында; - тәэмин итү тотрыклы эшләвен җирле әһәмияттәге автомобиль юллары; - автотранспорт өчен тукталышлар саны арту, парковкалар автомобильләр өчен автомобильләрне кую өчен шартлар тудыру
	билгеләнгән урыннар, азат итү йорт хайваннары территорияләр, автомобильләрдән җәяүлеләр зоналары.

Максатчан күрсәткечләр	- гомуми автомобиль юлларының озынлыгы өлеше
	күрсәтке
(индикаторлар)	җирле файдалану чләр, тиешле
халыкның тәэмин ителеше	норматив таләпләргә . транспор-то
транспорт объектлары	эксплуатация күрсәткечләренә;
инфраструктура	- гомуми автомобиль юлларының озынлыгы өлеше җавап бирми торган җирле әһәмияттәге норматив таләпләргә, гомуми озынлыктагы таләпләргә җирле файдаланудагы гомуми файдаланудагы автомобиль юллары мәгънәләре;
	- җәяүлеләр өчен юллар озынлыгы; - велосипед юлларының озынлыгы; - каты өслекле юллар буенча гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәре белән ел буе даими элемтә тәэмин итү; - федераль, региональ һәм муниципальара әһәмияттәге юллар челтәрендә тиешле юл шартлары аркасында юл-транспорт һәлакәтләре саны; - халыкка транспорт хезмәте күрсәтүнең тәэмин ителеше.
Гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	Программа ны гамәлгә
программаны гамәлгә ашыруның	Чаралар ашыруның 2017 ел чорын колачлый 2021 еллар һәм перспективага 2035 елга кадәр. Чаралар һәм каралган максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) программа буенча беренче 5 елга исәпләнгән еллар буена, ә аннан соңгы чорга (срок тәмамланганчы) программаның гамәлләре) - еллар буенча төшенкелеккә бирелмичә.
Программаны финанслау күләме һәм чыганаклары **Финанслау чыгнаклары**	Программаны финанслауның гомуми күләме тәшкил итә 2017-2035 елларда - 82 950,0 мең сум

төрле дәрәҗәдәге бюджет акчалары һәм җәлеп итү исәбеннән
бюджеттан тыш чыганаклар.
Планда каралган бюджет ассигнованиеләре
2017 - 2035 еллар чорында, төгәлләштерелергә мөмкин
җирле бюджет проектын формалаштыру.
Ел саен финанслау күләмнәре һәм чыганаклары ачыклыйлар при формированиелә р бюджет
муниципаль берәмлек тиешле елга.
Барлык суммалар тиешле бәяләрдә күрсәтелгән чор.

Программа чаралары	Куелган максатларны гамәлгә ашыру һәм бурычларны хәл итү өчен программалар, казанышлар, планлаштырыла күрсәткечләр һәм индикаторлар үтәлү каралган түбәндәге чаралар:

1. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын һәм аларда ясалма корылмаларны, шулай ук транспорт инфраструктурасының башка объектларын карап тоту чаралары.
Чараларны гамәлгә ашыру автомобиль юлларын һәм ясалма корылмаларны карап тоту эшләрен норматив таләпләр нигезендә башкарырга мөмкинлек бирәчәк.
2. Автомобиль юлларын ремонтлау чаралары
гомуми кулланылыштагы җирле әһәмияткә һәм аларда ясалма корылмаларга.

Чараларны гамәлгә ашыру күрсәткечләр күрсәткечләре гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юллары участокларының озынлыгын саклап калырга мөмкинлек бирәчәк.
алар транспорт-эксплуатация халәте
автомобиль юлларының эксплуатация күрсәткечләренә стандартлар таләпләренә туры килә.
3. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын һәм аларда ясалма корылмаларны капиталь ремонтлау чаралары.

Чараларны гамәлгә ашыру күрсәткечләр күрсәткечләре гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юллары участокларының озынлыгын саклап калырга мөмкинлек бирәчәк.
аларның транспорт-эксплуатация торышы юл категориясенә туры килә.

4. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын һәм аларда ясалма корылмаларны төзү һәм реконструкцияләү чаралары.

Чараларны гамәлгә ашыру йөкләнеш дәрәҗәсе норматив дәрәҗәгә туры килә торган гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының озынлыгын саклап калырга мөмкинлек бирәчәк.

5. Юл хәрәкәтен оештыру чаралары. Чараларны гамәлгә ашыру халыкка транспорт хезмәте күрсәтүнең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

6. Җәяүлеләр һәм велосипед юлларын ремонтлау һәм төзү чаралары.

Чараларны гамәлгә ашыру халыкның велосипедта һәм җәяүле йөрүенең сыйфатын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

2. Транспорт инфраструктурасының гамәлдәге халәтенә характеристика

Гомуми мәгълүмат

Яңасала авыл җирлеге Арча муниципаль районының көньяк өлешендә, Арча шәһәреннән көньяк-көнчыгышта урнашкан. Аның мәйданы 4877,5 га. Көнчыгыштан һәм көньяк-көнчыгыштан җирлек Теләче муниципаль районының Югары Кибәхуҗа авыл җирлеге белән чиктәш, көньяк-көнбатыштан - Иске Чүриле авыл җирлеге белән, көнбатыштан - Кәче авыл җирлеге белән, төньяктан - Арча муниципаль берәмлеге белән.

Яңасала авыл җирлеге чиге «Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән. Җирлек чикләре турындагы белешмәләр күчемсез милек дәүләт кадастрына кертелде.

Җирлек территориясендә ике торак пункт: Яңасала авылы (административ үзәк) һәм Каенсар авылы бар. Аларның Арча шәһәре белән элемтәсе Төбәк-Чокырча - Яңасала автомобиль юлы буенча гамәлгә ашырыла. Яңасала авылыннан Арча шәһәренә кадәр урам-юл челтәре буенча ара 11,5 км тәшкил итә.

Табигый-климат шартлар

Яңасала авыл җирлеге территориясе елга үзәннәре, балкалар һәм чокырлар белән бүлгәләнгән тигезлектән гыйбарәт.

Рельефның абсолют биеклекләре 115 м дан 192 м га кадәр җитә. Урманнар белән капланган җирлекнең көнбатыш өлешенә иң зур билге хас. Җирлекнең көньяк-көнбатышында Нурминка елгасы үзәнендә иң аз тамгалар очрый. Биеклекләрнең аеруча кискен төшүе елгалар һәм инешләр үзәннәрендә күзәтелә.

Рельефның гомуми юнәлеше уртача 26 ‰ көньяк-көнбатыш юнәлештә.

Елның салкын һәм җылы чорларының климат параметрлары җирлек өчен характерлы булуы 1 һәм 2 нче таблицаларда күрсәтелде.

1 нче таблица

Елның салкын чорының климат параметрлары

Климат параметрлары		Күрсәткеч
Һаваның температурасы салкынрак тәүлектә, °С. тәэмин ителеш	0,98	- 41
	0,92	- 33
Һаваның температурасы иң салкын биш көнлек, °С, тәэмин ителеш	0,98	- 33
	0,92	- 31

Һава температурасы, °С, тәэмин ителеше 0,94		- 19
Һаваның абсолют минималь температурасы, °С		- 47
Иң салкын айның уртача тәүлеклек һава температурасы амплитудасы, °С		6,5
Дәвамы, тәүлек, уртача температурасы х, С, уртача тәүлеклек һава температурасы булган чор; Рух азрак ≤ 0 °С	дәвамлылык, су- ток	151
	уртача температура, °С	- 8,1
Дәвамы, тәүлек, уртача температурасы х, С, уртача тәүлеклек һава температурасы булган чор; Рух азрак ≤ 8 °С	дәвамлылык, су- ток	208
	уртача температура, °С	- 4,8
Дәвамы, тәүлек, уртача температурасы х, С, уртача тәүлеклек һава температурасы булган чор; азрак ≤ 10 °С	дәвамлылык, су- ток	223
	уртача температура, °С	- 3,8
Иң салкын айның уртача айлык һава дымлылыгы, %		83
Һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы 15 сәг. салкынрак Ай, %		82
Ноябрь - март өчен явым-төшем күләме, мм		171
Декабрь - февральдә өстенлек итүче җил юнәлеше		Ю
гыйнварда румбалар буенча җилнең уртача тизлеге , м/с		3,8
Җилнең уртача тизлеге, м/с, уртача тәүлеклек һава температурасы белән чорында ≤ 8 °С		3,4

2 нче таблица

Елның җылы чорының климат параметрлары

Климат параметрлары	**Күрсәткеч**
Барометрик басым, гПа	1002
Һава температурасы °С, тәэмин ителеше 0,95	24
Һава температурасы, °С, тәэмин ителеше 0,98	28
Иң җылы айның уртача максималь температурасы, °С	25,1
Һаваның абсолют максималь температурасы, °С	39
Иң җылы айның уртача тәүлеклек һава температурасы амплитудасы, °С	9,9
Иң җылы айның уртача айлык һава дымлылыгы, %	69
Һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы 15 сәг. %	56
Апрель - октябрь өчен явым-төшем күләме , мм	368
Явым-төшемнең тәүлеклек максимумы, мм	75
Июнь-август айларында өстенлек итүче җил юнәлеше	Төньяк,

	Көнбатыш
җилнең румблар буенча уртача минималь тизлеге июль, м/с	0

3 нче таблицада Арча районының төп климат характеристикалары китерелде.

3 нче таблица

күрсәткечләр	Берәмлек үлчәү берәмлеге	зурлыгы
1	2	3
Һаваның уртача еллык температурасы	С0	3,5
	С0	-160-200
туңу тирәнлеге: уртача	см	160
иң зурысы	см	200
явым-төшемнең уртача еллык саны	мм	530,4
хакимлек иткән җил юнәлеше		Көньяк һәм көньяк-көнчыгыш
Сейсмик халәт	баллар	6

2.1. Россия Федерациясе субъектларының пространство оешмасы структурасында җирлек, шәһәр округы торышына анализ

Территориядән файдалану

Җирлек территориясенең иң зур өлешен (82 %ка якын) авыл хуҗалыгы җирләре, агросәнәгать комплексы объектлары, бозылган җирләр, яклау урман полосалары, тотылган елгалар һәм инешләр территорияләрен яшелләндерү кирә торган авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге территорияләр били. График сурәткә ирешү өчен һәм чикләре һәм урыны турында төгәл мәгълүматлар булмау, бозылган җирләр, шулай ук саклагыч урман полосалары һәм тотылган яшелләндерү белән мәшгуль территорияләр булмау сәбәпле, картада күрсәтелмәгән.

Урман фонды территориясен җирлекнең гомуми мәйданының 13 %ка якыны били, алар көнбатышта зур урман массивы, шулай ук җирлекнең төньяк һәм үзәк

өлешләрендә вак урманнар белән тәкъдим ителә. Урман фондының урманның максатчан билгеләнеше буенча бүленүгә ярашлы рәвештә урман фонды керә

Су объектлары территорияләре җирлекнең төньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан ике зур буадан гыйбарәт.

Транспорт объектлары территорияләре Төбәк-Чокырча - Яңасала автомобиль юлы һәм аңа тоташа торган юл буе полосасы белән күрсәтелгән.

Зиратлар территориясен гомуми җирлек мәйданының 0,1 %ка якыны били.

Җирлек территориясенең 1,5 %ын төзелеш территорияләре били күбесенчә шәхси торак төзелеше төрендәге торак пунктлар. Аларга социаль-көнкүреш һәм иҗтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектлар биләгән территорияләр дә кертелгән.

Торак пунктларның күмелмәгән территорияләренә карата картада торак урамнарны һәм төп юлларны үз эченә алган урам-юл челтәре территорияләре; гомуми файдаланудагы үзешчән утыртмалар белән тәкъдим ителгән яшелләндерелгән территорияләр; файдаланылмый торган территорияләр сурәтләнгән.

Халык

Җирлектә даими халык саны 467 кеше тәшкил итә.

шул исәптән:

Яңасалада- 305 кеше, Каенсарда - 162 кеше. Халыкның яшь структурасы:

18 яшьтән яшьрәк халык - 181 кеше, эшкә яраклы яшьтәгеләр - 291 кеше, алтмыш яшьтән өлкәнрәкләр - 85 кеше.

Транспорт инфраструктурасының торышы

Транспорт инфраструктурасының төп объекты булып республика әһәмиятендәге Төбәк-Чокырча - Яңа Сала автомобиль юлы тора, ул IV категориягә карый. Ул Каенсар авылының төньяк-көнбатыш чигеннән гомуми көньяк-көнчыгыш юнәлештә Яңасала авылы үзәгенә кадәр уза, торак пунктларның бер-берсе белән һәм Арча шәһәре белән бәйләнешен тәэмин итә.

В автомобиль юллары өчен «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Россия Федерациясе законы нигезендә, торак пунктлар территорияләре буенча узучы частьләрдән тыш, 50 м күләмендә норматив юл буе полосасы билгеләнә.

Торак пунктлар территорияләрендә урнашкан автомобиль юлының фрагментлары аларның урам-юл челтәренең бер өлеше булып тора.

Торак пунктларның урам-юл челтәре дә торак урамнардан һәм каты өслекле юллардан гыйбарәт. Аның озынлыгы (Төбәк-Чокырча - Янга-Сала автомобиль юлының фрагментларын исәпкә алып) 8,8 км тәшкил итә. Янгын сүндерү транспорты барлык биналарга һәм корылмаларга кадәр барып җиткән.

Авыл җирлеге территориясендә ясалма корылмалар - автомобиль күперләре бар: Коенсар авылыннан көньяктарак урнашкан Нурминка елгасы аша күпер һәм Янга-Сала авылының төньягында Ушар елгасы аша күпер, тимер бетоннан эшләнгән һәм канәгатьләнерлек хәлдә булган күпер, шулай ук Янга-Сала авылының үзәк өлешендә Бид елгасы аша күпер, автомобиль юлының грунт юлы өстендә урнашкан, торышы канәгатьләнерлек түгел.

Автотранспортка һәм юл буе сервисына хезмәт күрсәтү объектлары юк.

Иҗтимагый транспорт Арча - Янга-Сала автобус маршруты белән тәкъдим ителгән. Оештырылган тукталыш пунктлары юк.

В Яңасала авылының урам-юл челтәре торышын яхшырту максатларында генераль план белән торак пунктның үзәк өлешендә асфальт-бетон өслекле юлларны тәэмин итү тәкъдим ителә, шулай ук әлеге юлда урнашкан күперне реконструкцияләү күздә тотыла. Төзекләндерелә торган участокның озынлыгы - 470,1 м.

В җәмәгать транспорты системасын яхшырту максатларында Янга-Сала авылында һәм Каенсар авылында җәмәгать транспорты тукталышларын урнаштыру планлаштырыла.

Транспорт инфраструктурасы һәм урам-юл челтәре объектларын урнаштыру өчен планлаштырылган объектлар объектларны планлаштырып урнаштыру картасында күрсәтелгән.

Җирлекнең торак пунктлары чикләре җирле әһәмияттәге функциональ зоналар

Яңасала авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы нигездә автомобиль транспортыннан гыйбарәт. Шәхси файдаланудa автотранспорт саны - 113 данә. Тимер юл, су һәм һава транспорты төрләре юк. Авыл җирлегендә күчешләр шәхси автотранспортта һәм җәяүлеләр юлларында башкарыла. Автотранспорт турында гомуми мәгълүмат 4 нче таблга бирелгән

4 нче таблица

	Яңасала авылы	Каенсар авылы	Барлыгы
шәхси файдаланудагы автотранспорт	77	36	113
- җиңел автомобильләр	59	27	86
йөк машиналары	6	2	8
-тракторлар	7	2	9

Автомобиль юлларының гомуми озынлыгы - 58,47 км.

Авыл җирлеге чикләрендә торак пунктлар арасындагы үзгәрешләр җирле әһәмияттәге юллар буенча гамәлгә ашырыла. Барлык торак пунктлар, каты өслекле юллар белән тәэмин ителгән.

Җирлек территориясендә юл буе сервисы һәм автомобиль транспортына хезмәт күрсәтү объектлары юк.

Авыл җирлеге территориясендә җәмәгать транспорты юк.

Шәхси автотранспорт авыл җирлегендә урнашкан гаражларда саклана, шәхси автотранспорт өчен өстәмә гомуми автостоянкалар һәм гараж кооперативлары таләп ителми.

Урамнар челтәре сызыкча төзелешле, киңлеге 10 метрдан 25 метрга кадәр. Юл йөрү частьларының киңлеге 3-6 метр. Тротуар өслек юк диярлек.

Урам-юл челтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп барлыкка китерүче элементы булып тора. Җирлекнең комплекслы үсешендә юллар челтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү иң социаль әһәмиятле мәсьәләләрнең берсе булып тора.

Автомобиль юллары стратегик әһәмияткә ия. Алар җирлек территориясен күрше территорияләр, район үзәге белән бәйлиләр, муниципаль берәмлекнең тереклек эшчәнлеген тәэмин итәләр, җирлекнең үсеш мөмкинлекләрен башлыча билгелиләр. Авыл эчендәге автомобиль юллары челтәре халыкның мобильлеген һәм матди ресурсларга керү мөмкинлеген тәэмин итә, транспорт чыгымнарын киметү һәм ташуга вакыт чыгымнарын киметү исәбенә икътисадның җитештерү мөмкинлекләрен киңәйтергә мөмкинлек бирә.

В урам-юл челтәре составында түбәндәге категорияләрдәге урамнар һәм юллар бүленгән:

- торак пунктның тышкы юллар белән транспорт элемтәсе гамәлгә ашырыла торган бистә юллары;
- кеше яши торган территорияләрнең иҗтимагый үзәк белән бәйләнешен тәэмин итүче төп урамнар;
- торак төзелешендәге урамнар (кеше яши торган урамнар). Бу урамнар буенча кеше яши торган территорияләр эчендә һәм төп урамнар белән транспорт элемтәсе гамәлгә ашырыла;
- җәяүлеләр өчен урамнар - алар буенча учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре белән, шул исәптән җәмәгать үзәге чикләрендә элемтә алып барыла.

Авыл җирлеге төзелешендә тротуарлар корылган урамнарның гамәлдәге катламын камилләштерү зарур.

Бүгенге көндә Яңасала авыл җирлегенең төп урамнарының һәм юлларының күп өлеше грунт белән капланган.

Яңасала авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең урам-юл челтәре җитешсезлекләренә түбәндәгеләрне кертергә мөмкин:

- СНиП 2.07.01-89 таләпләре нигезендә категорияләр буенча урам-юл челтәренең төгәл бүленеше юк;
- торак пунктның урам-юл челтәре өлеше канәгатьләнерлек хәлдә түгел һәм каты өслекле түгел;
- җәяүлеләр хәрәкәте урамнарның юл өлешләрендә бара, бу юл өлешендә юл-транспорт һәлакәте килеп чыгуга китерә.

Шулай ук авыл җирлеген җәмәгать һәм социаль әһәмияткә ия объектлар янындагы парковка урыннары, шулай ук Янга Салы авыл җирлегенең үзәк торак пунктларындагы җәяүлеләр тротуарлары белән тәэмин итәргә кирәк.

Яңасала авыл җирлеге территориясе буйлап уза торган автомобиль юлларының торышы канәгатьләнерлек дип бәяләнә.

Җирлек икътисадының үсеше күбесенчә автомобиль транспортының нәтиҗәле эшләве белән билгеләнә, ул гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәре үсеше һәм торышы дәрәҗәсенә бәйле.

Юл челтәрен үстерүнең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы җирлек икътисадының һәм халкының шактый зур югалтуларына китерә, Яңасала авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсеше темпларының иң зур чикләүләреннән берсе булып тора, шуңа күрә гомуми файдаланудагы ипотека эчендәге автомобиль юллары челтәрен камилләштерү җирлек өчен мөһим әһәмияткә ия.

Юл челтәрен үстерү хезмәт ресурслары агымын тәэмин итәргә, җитештерүне үстерергә ярдәм итәчәк, ә бу исә үз чиратында җирлекнең икътисадый үсешенә китерәчәк.

Авыл җирлегенең автомобиль юллары челтәрен үстерүнең иң мөһим проблемасы булып гомуми файдаланудагы автомобиль юллары тора.

Автомобиль юллары табигый әйләнә-тирә мохит, кешенең хуҗалык эшчәнлеге һәм транспорт чараларының даими йогынтысына дучар ителә, нәтиҗәдә юлларның техник-эксплуатация торышы үзгәрә.

Юллар челтәренең торышы эчтәлек, ремонт һәм капиталь ремонт эшләрен вакытында башкару сыйфатына, тулылыгына һәм сыйфатына бәйле.

и финанс ресурсларын чикләнгән күләмнәре шартларында финанслау күләмнәренә һәм аларны бүлү стратегиясенә турыдан-туры бәйле.

Юл комплексына инвестицияләр күләме җитәрлек булмаган шартларда, ә автомобильләштерү дәрәҗәсе үсеше юл челтәрен үстерү темпларын шактый узып киткән шартларда беренче планга чыга.

Агымдагы ремонтны башкарганда кул хезмәтен кыскартырга һәм башкарыла торган эшләрнең югары сыйфатын тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган машина һәм механизмнарның махсуслаштырылган звеноларын кулланып, заманча технологияләр кулланыла. Шул ук вакытта агымдагы ремонт, капиталь ремонттан аермалы буларак, юл өслегенең сыйфатын күтәрүгә бәйле бурычларны хәл итми - тигезлек, кытыршыклык, ныклык характеристикалары һ.б. Агымдагы ремонт һәм ремонт эшләренең нәтиҗәлелеген өслекнең өске катламын алыштыру юлы белән анализлау гомуми өслек мәйданының 20%ыннан артык булган эшләр күләмендә агымдагы ремонт нәтиҗәсез булуын күрсәтә. Шуңа күрә Программада капиталь ремонтка өстенлек бирелә.

Юл тармагын рәсми рәвештә теркәп җиткермәү, хәрәкәт ешлыгының даими үсүе шартларында, транспорт чараларының йөк күтәрү ягына таба хәрәкәт составының үзгәрүе ремонтара срокларны үтәмәүгә, "ремонт җитмәгән" кишәрлекләре санының туплануына китерә.

Югарыда бәян ителгәннәрне исәпкә алып, чикләнгән финанс чаралары шартларында автомобиль юлларының һәм корылмаларның проблемалы участоклары санын мөмкин кадәр киметү максатында аларны оптималь файдалану бурычы тора.

Яңа Сало авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы авыл эчендәге автомобиль юлларын үстерүдә программалы-максатчан алым куллану финанс ресурслары чикләнгән шартларда юл тармагының кичектергесез проблемаларын хәл итүгә акчаларны системалы рәвештә юнәлтергә мөмкинлек бирәчәк.

Программа чаралары комплексын гамәлгә ашыру түбәндәге куркынычлар белән бәйле:

- илдәге социаль-икътисадый хәлнең начарлануы куркынычы, бу икътисад үсеше темпларының һәм инвестиция дәрәҗәсенең кимүендә чагыла.

активлык, бюджет кытлыгы барлыкка килү, юл тармагын финанслау күләмнәрен кыскарту;

- төзелеш материалларына, машиналарга, махсуслаштырылган җайланмаларга бәяләрнең фаразлана торган, тизләтелгән үсеше белән чагыштырганда инфляциянең факттагы дәрәҗәсен арттыру куркынычы, бу юл эшләре бәясен арттыруга, гомуми

файдаланудагы автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, ремонтлау һәм тоту күләмнәрен киметүгә китерергә мөмкин;

- Акча чыгымнары нормативлары нигезендә авыл эчендәге автомобиль юлларын карап тоту, ремонтлау һәм капиталь ремонтлау эшләрен финанслауга күчүне тоткарлау куркынычы. Бу Программаны гамәлгә ашыру чорында җыелган акчаны шактый киметергә мөмкинлек бирмәячәк.

в алдагы чор гомуми файдаланудагы автомобиль юллары челтәрендә ремонт эшләрен башкаруда артта калу һәм Программада планлаштырылган күрсәткечләргә ирешү.

Автомобиль юлларын үстерү дәрәҗәсенең автомобильләштерү дәрәҗәсенә туры килмәве чыгымнарның шактый артуына, хәрәкәт тизлеген киметүгә, һәлакәт куркынычы дәрәҗәсен күтәрүгә китерә.

Юл хуҗалыгына чыгымнарны финанслау җитмәү сәбәпле, муниципаль берәмлек бюджетында җирлек урамнарының шактый өлешенең эксплуатация халәте аерым параметрлар буенча норматив документлар һәм техник регламентлар таләпләренә туры килми башлады. Урамнарны ямау ремонты һәм урамнарны яктырту приборларын алыштыру буенча шактый күләмдәге эшләр башкарылуга бәйле рәвештә, урам-юл челтәрен карап тотуга чыгымнар артты.

Юл челтәре үсешенең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы муниципаль берәмлекнең икътисады һәм халкы өчен шактый зур югалтуларга китерә һәм Яңасала авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсеше темпларының иң мөһим инфраструктур чикләүләреннән берсе булып тора.

Автомобиль юлларында пассажирлар йөртүнең фаразлана торган күләмнәрен тәэмин итү өчен автомобиль юлларының чамадан тыш участокларын реконструкцияләү, аларны транспорт-эксплуатация торышы буенча норматив таләпләргә туры китерү һәм каты өслекле юллар буенча үсеш перспективалары булган авыл торак пунктларына автоюл подъездларын тәэмин итү таләп ителә.

Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү Россия Федерациясенең мөһим социаль-икътисадый һәм демографик бурычларының берсе булып тора. Автомобиль транспортында һәлакәт җәмгыятькә дә, аерым гражданнарга да гаять зур матди һәм мораль зыян китерә. Юл-транспорт травматизмы хезмәткә сәләтле яшьтәге кешеләрне җитештерү өлкәсеннән чыгаруга китерә. Балалар инвалид булалар.

Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү шәхси куркынычсызлыкны тәэмин итү, демографик, социаль һәм икътисадый проблемаларны хәл итү, тормыш сыйфатын яхшырту, региональ үсешкә ярдәм итү кебек милли бурычларның состав өлеше булып тора.

Демографик сәясәтнең төп юнәлешләреннән берсе, 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе демографик сәясәте Концепциясе нигезендә, халыкның, барыннан да элек, хезмәткә сәләтле яшьтәге ирләрнең, тышкы сәбәпләрдән, шул исәптән юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә, үлүе кимүе билгеләнгән.

Транспорт системасының иминлеге дәрәҗәсен күтәрүнең, юл-транспорт һәлакәтләре санының үсеш темпларын кыскартуның, аларның нәтиҗәләрен, зыян күрүчеләр һәм үлүчеләр санын киметүнең максатлары Россия Федерациясенең 2035 елга кадәрге транспорт стратегиясендә дә билгеләнгән.

Шулай итеп, зыян күрүчеләргә медицина ярдәменең сыйфатын һәм оперативлыгын күтәрү исәбенә юл хәрәкәтендә катнашучыларның гомерен һәм сәламәтлеген саклау, нәтиҗәдә, юл-транспорт һәлакәтеннән демографик һәм социаль-икътисадый зыянны киметү бурычы куела.

транспорт һәлакәтләре һәм аларның нәтиҗәләре озак сроклы һәм урта сроклы перспективада Россия Федерациясе социаль-икътисадый үсешенең өстенлекле бурычлары белән килештерелә һәм Россия Федерациясе халкының кимүен тәэмин итүгә, аның санын үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Урам-юл челтәрендә сакланып калган очракта, юл хәрәкәте ешлыгын һәм юл-транспорт һәлакәтләре санын арттыру күздә тотыла.

Программа нәтиҗәләренә йогынты ясаучы һәм программада катнашучылар турыдан-туры йогынты ясый алмаган хәвеф-хәтәр факторы булып транспорт чарасы белән идарә итү стажы 3 елдан да ким булган машина йөртүчеләр катнашында юл-транспорт һәлакәтләре санының артуы тора. Йөртүчеләрне әзерләү дәрәҗәсе түбән булып кала һәм федераль дәрәҗәдә чаралар күрүне таләп итә.

Яңасала авыл җирлеге территориясендә юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуның фото- һәм видеофиксациясе системаларын үстерү һәм юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү системасын үстерү рисклар белән идарә итүгә юнәлдерелгән чараларның сыйфаты, аларны вакытында ачыклау һәм минимальләштерү тәкъдим ителә.

Юл-транспорт һәлакәте белән бәйле проблемаларны нәтиҗәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметүне тәэмин итү өчен юл хәрәкәте иминлеген арттыру һәм аларны финанс ресурслары белән тәэмин итү буенча чараларны системалы гамәлгә ашыруны дәвам итү зарур.

Муниципаль берәмлек автоюл комплексының санап үтелгән проблемалары гомуми кулланылыштагы автомобиль юллары һәм корылмаларның гамәлдәге челтәрен транспорт-эксплуатацияләү торышын яхшырту, техник параметрларны һәм юлларны хәрәкәтнең интенсивлыгының ирешелгән күләмнәренә туры китерү проектларын тормышка ашыруның беренчел бурычлары исемлегенә кертәләр.

2.2. Җирлекнең, җирлек, шәһәр округы территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне кертеп, шәһәр округының социаль-икътисадый характеристикасы

Торак фонды

Торак пунктларда бер һәм ике катлы шәхси торак йортлар төзелгән.

Дәүләт статистикасы федераль хезмәте мәгълүматларына караганда (муниципаль берәмлек паспорты), җирлекнең торак фонды күләме 01.01.2013 елда 9,5 мең кв. м торак мәйданы (165 йорт) тәшкил иткән. Халыкның торак белән тәэмин ителеш күрсәткече 20,4 кв.м/кеше тәшкил итә.

Торак фонды күләме үсеше шартлы кабул ителгән күрсәткечләргә нигезләнгән: индивидуаль торак төзелеше өчен җир кишәрлеге мәйданы 1000 кв. м (10 сутый) һәм 100 кв. м га тигез булган торак йорт мәйданы. Шулай итеп, исәпләү срогына торак фонды күләме 9,87 мең кв. м. тәшкил итәчәк, тәэмин ителеш күрсәткече - 23,9 кв. м/кеше.

Торак төзелешен алга таба үстерү төзелешнең тыгызлыгын арттыру һәм буш яткан җир кишәрлекләрен үзләштерү исәбенә мөмкин.

Урам-юл челтәре

Урам-юл челтәре муниципаль берәмлек территориясендә тышкы һәм эчке элемтәләрне тәэмин итә торган урамнар һәм юллар челтәре булып тора.

5 нче таблица

Җирлекнең урам-юл челтәре		
Гомуми озынлыгы, шул исәптән:	км	58,47
асфальт-бетон өслекле	км	5,53
грунт өслекле	км	52,94

Торак пунктлар урамнары һәм юллар челтәрен проектлаганда торак йортларны, иҗтимагый үзәкне, җәмәгать ялы зонасын һәм торак төзелешендә төп урам һәм төп урамнар ачыкланган.
Алар арасындагы иң кыска җәяүлеләр һәм транспорт элемтәләрен тәэмин итә. Юл йөрү өлешенең киңлеге 5-7 м, төп урамның киңлеге һәм төп урамнарның кызыл сызыклардагы киңлеге 15-35 м.

Селитеб территориясенең урам-юл челтәре хезмәт кушымтасы, ял зонасы, кварталлар һәм торак йортлар төркемнәре, җәмәгать биналары һәм тышкы юллар белән уңайлы һәм аеруча кыска бәйләнешне тәэмин итә торган проектлаштырылган. Урам-юл челтәре составында түбәндәге категорияләрдәге урамнар һәм юллар бүленгән:

- авыл җирлегенең тышкы юллар белән транспорт элемтәсе гамәлгә ашырыла торган бистә юллары;
- торак территорияләрнең иҗтимагый үзәк, хезмәт кушымтасы урыны белән бәйләнешен тәэмин итә торган төп урамнар;
- торак төзелеше барган җирләрдәге урамнар (торак урамнар). Бу урамнар буенча кеше яши торган территорияләр эчендә һәм төп урамнар белән транспорт элемтәсе гамәлгә ашырыла;

- җәяүлеләр өчен урамнар - алар буенча хезмәт кушымтасы урыннары, ял зонасы, учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре, шул исәптән иҗтимагый үзәкләр чикләрендә дә элемтә алып барыла.

Урам-юл челтәрен төзекләндергәндә башкарырга кирәк

урамнарны һәм юлларны төзекләндерү, җәмәгать үзәкләрендә кешеләр тупланган зонада, күпләп ял итү урыннарында һәм башка урыннарда автомобиль транспортының төзекләндерелгән өслекләрен, машина кую урыннарын һәм тукталышларын булдыру, шулай ук юл чатлары алдында урамнарның йөрү өлешләрен киңәйтү.

Транспорт инфраструктурасы күптармаклы комплекстан гыйбарәт, ул халыкның тормыш дәрәҗәсен һәм тормыш дәрәҗәсен күтәрүне күздә тота; юл челтәрен һәм гомуми мобильлекне үстерү; административ, мәдәни, күңел ачу-көнкүреш тармакларында халыкның ихтыяҗларын тәэмин итү. Ул мәгариф системасын һәм кадрлар әзерләүне, сәламәтлек саклауны, мәдәниятне, физик культура һәм спортны үз эченә ала һәм муниципаль берәмлек тормышының барлык тармакларының һөнәри эше индикаторы булып тора. Транспорт үсеше дәрәҗәсе өлкә көчле дәрәҗәдә аерым территориаль берәмлекләр икътисадының, дәүләт структураларының инвестиция һәм транспорт сәясәтенең һәм башка факторларның гомуми торышы белән билгеләнә.

Соңгылары арасында муниципаль берәмлекнең географик урыны үзенчәлекләре мөһим роль уйный.

Яңасала авыл җирлегенең транспорт өлкәсе тармакларының перспективалы үсеше уртача һәм ерак сроклы чорларга экстраполяциядән соң хәзерге халәтен анализлау нигезендә башкарыла. Шул ук вакытта перспективалы демографик хәлнең, икътисадый подсистеманың, дөньякүләм һәм илебездә транспорт өлкәсен үстерү тенденцияләренең фараз күрсәткечләре исәпкә алына.

Бүгенге көндә Яңасала авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый база җитәрлек үсеш алган. Җир ресурсларыннан файдалану тәртибе камилләштерелде, социаль климат шактый уңышлы формалашты, халыкның аз мобильле төркемнәрен реабилитацияләү буенча эш алып барыла, аерым алганда, инвалидлар өчен инфраструктура уңайлылыгы үсә.

3. Җирлек территориясендә транспорт ихтыяҗы фаразы- халыкның хәрәкәт итү һәм йөкләр ташу күләмнәрен һәм характерын үзгәртү

Социаль инфраструктура күптармаклы комплекс, ул халыкның тормыш дәрәҗәсен күтәрүне; юл челтәрен һәм гомуми мобильлекне үстерү; административ, мәдәни, күңел ачу-көнкүреш тармаклары объектларында халыкның ихтыяҗларын тәэмин итүне күздә тота. Ул мәгариф системасын һәм кадрлар әзерләүне, сәламәтлек саклауны, мәдәниятне, физик культура һәм спортны үз эченә ала һәм муниципаль берәмлек тормышының барлык тармакларының һөнәри эше индикаторы булып тора.

Социаль өлкәне үстерү дәрәҗәсе аерым территориаль берәмлекләр икътисадының, дәүләт структураларының инвестиция һәм социаль сәясәте һәм башка факторлар белән билгеләнә. Соңгылары арасында муниципаль берәмлекнең географик урыны үзенчәлекләре мөһим роль уйный.

Яңасала авыл җирлеге район үзәгеннән еракта һәм республика үзәгеннән беркадәр еракта урнашкан. Бу халыкны социаль хезмәтләрнең күпчелек төрләрен автоном күрсәтүне күздә тота. Яңасала авыл җирлегенең социаль өлкә тармакларының перспективалы үсеше уртача һәм ерак сроклы чорларга экстраполяция юлы белән хәзерге халәтен анализлау нигезендә башкарыла. Шул ук вакытта перспективалы демографик хәлнең, икътисадый системаның, социаль өлкәне дөньякүләм һәм ил күләмендә үстерү тенденцияләренең эшләнелгән фараз күрсәткечләре исәпкә алына. Яңа Салы авыл җирлегенең перспектив ихтыяҗларын һәм тәэмин ителешен исәпләү нигезенә социаль хезмәт күрсәтүләр түбәндәгеләр салынды:

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2001 елның 14 июлендәге 942-р номерлы «Социаль нормалар һәм социаль нормалар турында» күрсәтмәсендә бәян ителгән норматив күрсәткечләр

«Нормативларда» һәм 1999 елның 19 октябрендәге «Россия Федерациясе субъектларының социаль инфраструктура объектларына карата норматив ихтыяҗын билгеләү методикасы («2009 елның 23 декабрендәге үзгәрешләре белән)» тиешле документта;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган социаль нормаларга һәм нормативларга 2007 елның 13 июлендәге 923-р номерлы боерыкта бәян ителгән үзгәрешләргә;
- СП 42.13330.2011нормативлар

Яңасала авыл җирлегендә халыкның исәп-хисап саны авыл советы халкының хәрәкәтен ретроспектив анализлау базасында һәм аның икътисадый үсеше перспективасында билгеләнә.

Транспорт инфраструктурасы үсешен фаразлау территориядәге демографик вазгыятькә, туучылар һәм үлүчеләр процессларына, халыкның миграциясенә анализга, халык структурасына анализ ясауга таяна, чөнки транспорт инфраструктурасының төп максаты - халыкның ихтыяҗларын канәгатьләндерү.

Икътисадта товар хәрәкәтен тизләтүне һәм транспорт чыгымнарын киметүне тәэмин итә торган заманча һәм нәтиҗәле транспорт инфраструктурасын үстерү максатына ирешү өчен гомуми файдаланудагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларының тиешле норматив таләпләргә туры килүен арттыруга бәйле бурычны хәл итәргә кирәк. Бу юл челтәренең үткәрүчәнлеген арттырырга, автотранспортның хәрәкәт итү шартларын яхшыртырга һәм машина юлларының көчеш тибы булган җирле әһәмияттәге автомобиль юллары участокларын реконструкцияләү исәбенә авария хәлен киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Автомобиль юллары өлкәсендә халык өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген арттыру максатына ирешү өчен ел әйләнәсе халык өчен мөмкин булган бердәм юл челтәрен формалаштыру өчен шартлар тудыруга бәйле мәсьәләне хәл итәргә кирәк.

Автомобиль юллары өлкәсендә транспорт системасының комплекслы иминлеген һәм тотрыклылыгын арттыру максатына ирешү өчен җирле әһәмияттәге автомобиль юлларында хәрәкәт ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын күтәрүгә бәйле бурычларны хәл итәргә кирәк, шулай ук юл челтәренең тотрыклы эшләвен һәм юл хуҗалыгының транспорт иминлеген тәэмин итү. Җирлекнең җирле әһәмияттәге юлларын җәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләрендә тизлекне киметү чаралары, хәрәкәтне көйләү чаралары белән тәэмин итәргә кирәк.

Юл хәрәкәте иминлеге өлкәсендә программаның максаты юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә һәлак булган кешеләр санын киметү. Аның казанышлары түбәндәге бурычларны хәл итү шарты булып тора:

- юл-транспорт һәлакәтләрендә җәрәхәтләрнең авырлыгын киметү;

- юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә заманча ярдәм күрсәтү системасын үстерү - тормышны коткару;
- юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуның фото һәм видеофиксациясе системаларын үстерү.

Программаның ярдәмче программасын гамәлгә ашыруның төп көтелгән соңгы нәтиҗәләре:

- юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә һәлак булган затлар санын кыскарту;
- зыяннарның авырлыгын киметү;

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында һәм урам-юл челтәрендә юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүнең заманча системасын булдыру.

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерүнең төп өстенлекләре түбәндәгеләр булырга тиеш:

Беренче чиратта:

- проектлы аркылы профильләргә җиткерү максатында төп гамәлдәге төп һәм төп урамнарны киңәйтү;
- гамәлдәге урам-юл челтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү;
- яңа автомобиль юллары һәм транспорт чишелешләре өчен җир кишәрлекләрен резервлау;
- районнар территориясендә яңа торак төзелеше буенча урам-юл челтәрен төзү;

Хисап срокларына:

- Татарстан Республикасының транспорт комплексына алга таба интеграцияләү

- җирлекнең аерым районнарында архитектура-планлаштыру чаралары белән комплекста хәл ителә торган урам-юл челтәрен тәртипкә салу;
- 1 дәрәҗәдә транспорт чишелешләрен проектлау һәм төзү;

- яңа төп һәм төп автомобиль юллары төзү;

- җирлектә җәяүлеләр хәрәкәте системасын оештыру өчен тротуарлар һәм җәяүлеләр өчен урыннар (скверлар, бульварлар) төзү;

Муниципаль берәмлек территориясендә транспортны үстерү хакимиятнең төрле баскычлары: федераль, төбәк, муниципаль уртак тырышлыкларына юнәлдерелгән комплекслы якын килү нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Программада халыкның аз хәрәкәтле төркемнәре өчен киртәләрсез мохит булдыру каралган. Бу максаттан җәмәгать биналарын проектлаганда норматив тайпылышлар булган пандуслар, тротуарларның камилләштерелгән капламалары һәм киртәләрсез мохит булдыруга кертелгән барлык таләпләр куелырга тиеш.

4. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре буенча аларның үзәкләштерелгән бәяләмәсе (алга таба тәкъдим ителә торган вариантны тормышка ашыруга сайлап)

Программаны эшләүнең һәм киләчәктә гамәлгә ашыруның юнәлешләрен билгеләүче төп факторлар түбәндәгеләр:

- җирлекнең социаль-икътисадый үсеш тенденцияләре, алар халыкның аз гына артуы, торак базары, хезмәт күрсәтү һәм сәнәгать өлкәләренең үсеше белән характерлана;

- транспорт инфраструктурасының гамәлдәге системасы торышы;

- гражданнарның торак шартларын яхшыртуга юнәлдерелгән аз катлы йортларның перспективалы төзелеше;

Куелган максатларны гамәлгә ашыру һәм Программа бурычларын хәл итү, планлаштырылган күрсәткечләргә һәм индикаторларга ирешү өчен үзара бәйләнгән чаралар комплексын үтәү каралган.

Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының озынлыгын норматив таләпләргә туры килә торган арттыруны күздә тоткан бурыч кысаларында автомобиль юллары участокларының кирәгеннән артык хәрәкәтләнүен реконструкцияләү, юл өслегенең күчеш тибы булган юл участокларын бетерү һәм реконструкцияләү, аларның характеристикаларын күрше участокларда автомобиль юллары параметрларына туры китерү, хәрәкәт иминлеген арттыру, йөк күтәрү, озак гомерлелек һәм эксплуатация ышанычлылыгын арттыру өчен юллар участокларын реконструкцияләү чаралары каралган.

Гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының тотрыклы эшләвен тәэмин итү чараларын күздә тотучы бурыч кысаларында муниципаль милектәге юл хуҗалыгы объектларына хокукларны дәүләт теркәвенә алу максатларында эшләр башкаруга юнәлдерелгән Программаның муниципаль заказчысы бурычларын гамәлгә ашыруны оештыру һәм хокукый ярдәм итү чаралары билгеләнде.

җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү һәм аларны урында билгеләү, юл хуҗалыгын мәгълүмати тәэмин итү, гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итүгә, Программаны гамәлгә ашыруны хокукый тәэмин итүгә юнәлдерелгән эшләр башкару һәм хезмәтләр күрсәтү.

Программа чараларын нәтиҗәле гамәлгә ашыруның нигезе - анда катнашучыларның барысын да мәгълүмати тәэмин итүнең төгәллеге һәм үз вакытында башкарылуы. Мәгълүмат белән тәэмин итү чараларының төп бурычлары түбәндәгеләр:

- юл хуҗалыгы белән ышанычлы идарә итү һәм программа чараларын гамәлгә ашыруга җәлеп ителгән юл оешмалары һәм предприятиеләре эшчәнлегенә нәтиҗәле контроль ясау, шулай ук юллардан файдаланучыларга хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту максатларында бердәм мәгълүмати киңлек булдыру һәм аларга ярдәм итү;

- юл оешмаларын программа чараларын гамәлгә ашыру буенча кирәкле мәгълүмат белән тәэмин итү;

- программа үтәлеше һәм аның йомгаклары турында халыкка мәгълүмат җиткерү, шулай ук аның максатлары һәм бурычларын аңлату.

Урам-юл челтәрен төзү нигезенә муниципаль берәмлек территориясендә булган һәм планлаштырылган районнар арасында багланышлар санын арттыру һәм авыл Советының урам-юл челтәрен төбәкнең автоюл системасына кертү идеясе салынган.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаганда кызыл сызыкларда урамнарның проект киңлеген сакларга кирәк, бу алга таба җир кишәрлекләрен тартып алу һәм урамнарны киңәйтү максатыннан капиталь төзелеш объектларын җимерү буенча кыйммәтле чараларны гамәлгә ашырудан качарга мөмкинлек бирәчәк. Проектлы урамнар, рельефта норматив авышлыкларны үтәү таләбе үтәлеп урнаштырылырга тиеш.

5. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чаралары

исемлеге, транспорт объектларының техник-икътисадый параметрлары, чараларны гамәлгә ашыру чираты

Әлеге бүлек буенча башкарылырга тиешле чаралар:

- гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларының гамәлдәге челтәрен, шул исәптән урам-юл челтәрен дә ремонтлау, аларның транспорт-эксплуатация торышын яхшырту;

- муниципаль берәмлекнең торак пунктлары чикләрендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының сакланышын тәэмин итү.

Җирлек территориясендә транспортны туктау һәм озак вакытлы саклау урыннарын оештыру, нигездә, предприятиеләр участоклары чикләрендә һәм җирлек халкының йорт участокларында гамәлгә ашырыла.

Җирлектә гараж-төзелеш кооперативлары юк.

Алга таба халыкны автомобильләштерү дәрәҗәсен фаразлана торган арттыруны исәпкә алып, иҗтимагый билгеләнештәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күз алдында тотарга кирәк.

Программаны гамәлгә ашыруга ярдәм итүче чаралар:

1. төзелеш өчен бирелә торган участокларда җәмәгать билгеләнешендәге биналарның проект сыйдырышлылыгы нигезендә кирәкле сандагы парковка урыннарын урнаштыруның административ чаралары белән тәэмин итү (бөтен чор);

2. хезмәт күрсәтү объектлары янында автотукталышлар төзү (бөтен чор);

3. Иң күп җыелу урыннарында иҗтимагый стоянкалар оештыру (беренче чиратта - хисап срогы).

Программада велосипед юллары һәм җәяүлеләр урамнары системасы каралган.

Программада халыкның аз хәрәкәтле төркемнәре өчен киртәләрсез мохит булдыру каралган. Проектлаштырганда шул максат белән

Иҗтимагый биналарга норматив уклоннар, тротуарларның камилләштерелгән япмаларын һәм киртәләрсез мохит тудыруга караган барлык таләпләрне урнаштыру буенча таләпләр куелырга тиеш.

Киртәләрсез мохит тудыру буенча чаралар:

1. күбесенчә җәяүлеләр йөри торган урамнар системасын формалаштыру (исәпләү срогы - перспектива);

2. магистраль урамнарның аркылы профилендә велоюл салу (исәп срогы - перспектива).

Нәтиҗәле конкурентлыкка сәләтле транспорт системасын булдыру өчен өч төп өлеш кирәк:

- конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;

- югары җитештерүчәнлекле имин транспорт инфраструктурасы һәм алар конкуренциягә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре белән тәэмин итәрлек дәрәҗәдә кирәкле транспорт чаралары;

- транспорт хезмәтләренең тәкъдимнәр дәрәҗәсен сорау өстендә арттыру өчен шартлар тудыру (югыйсә көндәшлек тирәлеге булмаячак).

Халыкны ел әйләнәсе файдалана алырлык бердәм юл челтәрен формалаштыру өчен шартлар тудыруны күздә тоткан бурыч кысаларында күрше торак пунктлар, муниципаль берәмлекләр, төбәк һәм федераль әһәмияттәге юллар белән тотрыклы транспорт элемтәләрен формалаштыруга юнәлтелгән чаралар каралган.

Шулай итеп, Программаның тышкы транспортны үстерү өлешендә түбәндәге чаралар булачак:

1. муниципаль берәмлекнең территориаль планлаштыруында федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү чараларын исәпкә алу (бөтен чор);

2. автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын (бөтен чорны) планлаштыру һәм резервлауны ызанлау проектларын эшләгәндә тәэмин итү;

3. җирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында тимер юлларның һәм федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларыннан һәм саклау зоналарыннан файдалану режимын (бөтен чорны) тәэмин итү.

Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары буйлап хәрәкәт ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын арттыру чараларын үз эченә алган бурыч кысаларында автомобиль юлларын төзекләндерү дәрәҗәсен күтәрүгә, хәрәкәтне оештыруның интеллектуаль системаларын булдыруга, юл хуҗалыгы өлкәсендә күзәтчелек-контроль эшчәнлеген үстерүгә һәм автомобиль транспорты һәм юл хуҗалыгы объектларының транспорт иминлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар каралган. Янга Сало авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы муниципаль берәмлегенең юллар иминлеген тәэмин итү буенча планлаштырылган чараларны гамәлгә ашыруга акчалар өлеше әлеге Программада каралган капиталь кертемнәрнең гомуми суммасыннан 10% тәшкил итәчәк.

Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларында иминлек дәрәҗәсен күтәрүгә җәяүлеләр кичүләрен төзекләндерү, автомобиль юллары участокларын яктырту, ясалма тигезсезлекләр, юл билгеләре, светофорлар урнаштыру, юл билгеләре һәм башка чаралар билгеләү исәбенә ирешү күздә тотыла.

Федераль әһәмияттәге автомобиль юллары буйлап йөк ташуны гамәлгә ашыручы транспорт чаралары турында мәгълүмат җыю һәм эшкәртү комплексын кертү йөк агымнарын исәпкә алуны һәм анализлауны тәэмин итәргә, юл челтәрен үстерү буенча карарлар кабул итүнең нигезлелеген арттырырга, шулай ук йөкләрне ташучыларга карата билгеләнгән кагыйдәләрне боза торган административ йогынты чараларын кулланырга мөмкинлек бирәчәк.

Транспорт куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары автомобиль транспорты һәм юл хуҗалыгы объектларының террорчылыктан сакланышын тәэмин итү, заманча җиһазларны һәм куркынычсызлыкны тәэмин итү технологияләрен гамәлгә кертү чараларын күздә тота.

Территориядә юл хәрәкәте иминлеген арттыру максатларына ирешү түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру исәбенә планлаштырыла:

- массакүләм мәгълүмат чараларыннан файдаланып, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү мәсьәләләре буенча халык арасында аңлату һәм кисәтү-профилактика эшләре алып бару;

- юл хәрәкәте иминлеген арттыру чараларын мәгълүмати-пропаганда белән тәэмин итү;

- балаларның юл-транспорт җәрәхәтләнүен профилактикалау;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү чараларының үтәлешен тикшереп торуны тәэмин итү;

- мәктәп автобусларының куркынычсызлыгын арттыру;

- урамнарда һәм юлларда куркынычсыз үз-үзеңне тәрбияләүнең һәм укытуның максатчан системасын үстерү;

- юридик затларга дәүләт техник тикшерүе вакытында пассажир ташучы йөртүчеләр тарафыннан юл йөрү кагыйдәләренең белемнәрен тикшерү;

- машина йөртүчеләрне әзерләүче учреждениеләрен һәм оешмаларны тикшереп торуны тәэмин итү;

- «Исерек халәткә медицина тикшерүе турында» 2003 елның 14 июлендәге 308 номерлы боерыгы таләпләре нигезендә пассажирлар һәм йөк ташуны гамәлгә ашыручы транспорт чаралары йөртүчеләренең агымдагы медосмотрын, медицина хезмәткәрләре көче белән тәэмин итү;

- эзләү-коткару формированиеләре коткаручыларын әзерләү, укыту һәм аттестацияләү;

- транспорт чараларының һәм җәяүлеләрнең хәрәкәтен оештыру системасын үстерү һәм юл шартларының куркынычсызлыгын арттыру;

- юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү системасын үстерү;

- авария хәлен кисәтү эшчәнлеген оештыру.

6. Транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чараларын финанслау күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

Программаның төп максаты - заманча үсеш

җирлек халкы өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген һәм аның куркынычсызлыгын арттыруны тәэмин итә торган транспорт инфраструктурасы.

подпрограмманың төп максатына ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында һәм аларда ясалма корылмаларда (юлларны һәм корылмаларны карап тоту), шулай ук транспорт инфраструктурасының башка объектларында юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәэмин итү эшләре комплексын үтәү;

- автомобиль юлларының транспорт-эксплуатация характеристикаларын торгызу эшләре комплексын үтәү, аларны үтәгәндә ышанычлылыкның конструктив һәм башка характеристикаларына кагылмый.

и иминлек (юлларны ремонтлау);

- автомобиль юлларының, юл корылмаларының һәм аларның өлешләренең конструктив элементларын алмаштыру яисә торгызу эшләре комплексы үтәлеше, аларны үтәү автомобиль юллары классының һәм категориясенең билгеләнгән рөхсәт ителгән күрсәткечләре һәм техник характеристикалары чикләрендә гамәлгә ашырыла һәм аларны үтәгәндә ышанычлылык һәм иминлекнең (юлларны һәм корылмаларны капиталь ремонтлау) конструктив һәм башка характеристикаларына кагыла;

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм аларда ясалма корылмаларны төзүгә, капиталь ремонтлауга проект документациясен әзерләү;

- гомуми автомобиль юлларының озынлыгын арттыру, параметрларын үзгәртү, озынлыгын арттыру, параметрларын үзгәртү автомобиль юлы классын һәм категориясен үзгәртүгә алып бара торган файдаланудан (аларда юллар һәм ясалма корылмалар төзү яисә реконструкцияләү).

Программаның эчтәлеге, ремонты белән бәйле чаралары

и капиталь ремонт, даими, өзлексез характерга ия, ә юлларны реконструкцияләү һәм төзү буенча чаралар озак җитештерү циклына ия, ә Программа чараларын финанслау барлык дәрәҗәдәге бюджетларның мөмкинлекләренә бәйле, әле Программаның гамәлдә булу срогы чикләрендә гамәлгә ашыру этабы бер елга туры килә. Һәр этапның бурычы барлык юллар челтәрен 100 процентлы тәэмин итү һәм «Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының норматив таләпләргә җавап бирмәгән озынлыгы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының гомуми озынлыгында» күрсәткечен үтәмәү.

Программа чараларын финанслау чыганаклары - Татарстан Республикасы бюджеты һәм Яңасала авыл җирлеге муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары, шулай ук бюджеттан тыш чыганаклар. Региональ бюджеттан чараларны финанслау күләме өлкә программалары кабул ителгәннән соң билгеләнә һәм, алдагы финанс елында чараларны гамәлгә ашыру нәтиҗәләрен исәпкә алып, тиешле финанс елына өлкә бюджеты төзелгәннән соң төгәлләштерелергә тиеш.

Авыл җирлегенең транспорт системасы регионның транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерүгә бәйле барлык бурычларны хәл итү муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Программада күрсәтелгән транспорт инфраструктурасын үстерү буенча тәкъдимнәрне барлык дәрәҗәдәге бюджетлар катнашында гамәлгә ашыру күздә тотыла. Җирле үзидарә органнарының бурычлары булып дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәэмин итү буенча оештыру чаралары, Арча районы җирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары өчен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициативалы тәкъдимнәр әзерләү тора.

Программаны гамәлгә ашырганда юл фонды акчаларыннан финанслауны җәлеп итү күздә тотыла.

Муниципаль программада катнашучыларның барысы да нәтиҗәле хезмәттәшлек иткәндә, аны гамәлгә ашыру мөмкинлекләрен исәпкә алып планлаштырыла торган барлык финанслау чыганаклары исәбеннән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү бюджет циклы кысаларында ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Конкрет объектта чаралар исемлеге проект-смета документларын эшләгәннән соң детальләштерелә.

Чараларның бәясе урланган смета күрсәткечләре буенча билгеләнде.

6 нчы таблица

Чара исеме	Бәясе барлыгы, мең сум	Еллар буенча программаны гамәлгә ашыру бәясе, мең сум					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022-2035
Паспортизация үткәрү Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын инвестицияләү, бүлеп бирелгән полосаларны билгеләү, теркәү Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары белән мәшгуль җир кишәрлекләре	**850,0**	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	375,0
Инвентаризация техник бәяләмә барысының да халәте автомобиль корылмаларында юллар һәм урамнар җирлек	**5 800,0**	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	1800,0
Эшләү һәм гамәл комплекс чаралар исеме куркынычсызлык буенча юл хәрәкәте	**18 450,0**	2150,0	2150,0	2150,0	2150,0	2150,0	7700,0
Чаралар эчтәлек	**3 000,0**	130,0	130,0	130,0	130,0	130,0	2350,0

Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юллары һәм ясалма автомобиль юллары аларда корылмалар							
Төзелеш автостоянкалар якынча хезмәт күрсәтү объектларына	**1 150,0**	350,0	350,0	350,0	100,0	0,0	0,0
Юлларны ремонтлау һәм тротуарлар . Яңасала авыл җирлеге МБС территорияләре	**19 000,0**	2200,0	2200,0	2200,0	2200,0	2200,0	8000,0
Төзелеш автобус тукталыш	**1 200,0**	400,0	400,0	400,0	0,0	0,0	0,0
Төзелеш авылда йөрү Янга-Сала	**9 500,0**	5500,0	4000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Күперне реконструкцияләү Яңасала авылында	**24 000,0**	9000,0	9000,0	6000,0	0,0	0,0	0,0
Барлыгы:	**82 950,0**	**20625,0**	**19125,0**	**12125,0**	**5475,0**	**5375,0**	**20225,0**

Яңасала авыл җирлегенең муниципаль берәмлеге буенча капитал салуларга гомуми ихтыяҗ 82 950,0 мең сум тәшкил итә, бюджет акчалары да сизелерлек өлешне алып тора.

Программаның конкрет чаралары һәм аны финанслау күләмнәре ел саен тиешле финанс елына җирле бюджет проектын формалаштырганда аныкланырга мөмкин.

7. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча тәкъдим ителә торган гамәлләрнең нәтиҗәлелеген транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын бәяләү

2017 - 2035 елларга Яңасала авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын эшләүнең юнәлешләрен билгеләүче төп факторлар булып җирлекнең халык санын арттыру, торак базарын, хезмәт күрсәтү өлкәләрен үстерү белән характерлана торган социаль-икътисадый үсеш тенденцияләре тора.

Чаралар транспорт инфраструктурасы системасының торышын һәм үсеш характеристикасын, аны эксплуатацияләү шартларын һәм программа чараларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген һәркем файдалана алырлык күзәтүдән һәм үлчәүдән гыйбарәт максатчан индикаторлардан чыгып эшләнде.

Программага кертелгән оештыру чараларын һәм инвестиция проектларын үтәү, аларны гамәлгә ашыруның һәм җирле административ укуларга ярдәм итүнең нәтиҗәле механизмнарын эшләү шартларында, Янга-Сало авыл җирлеге муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасының максатчан күрсәткечләренә исәп-хисап чорына ирешергә мөмкинлек бирәчәк. Комплексны үсеш программасын гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә максатчан индикаторларгаирешү җирлекнең транспорт инфраструктурасының булачак моделен характерлый. Программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре 7 нче таблицада күрсәтелгән.

7 нче таблица

№ т/б	Чаралар исеме	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткечләрнең перспективасы					
			2017	2018	2019	2020	2021	2022-2035
1	гомуми автомобиль юллары җирле әһәмияттәге өлеше	%	80	75	65	55	50	10
2	гомуми файдаланудагы каты өслекле автомобиль юллары белән даими тәэмин ителеш	%	75	80	85	85	90	95
3		%	20	25	35	45	50	90

	Эксплуатацияләү күрсәткече							
4	Җәяүлеләр юлы озынлыгы	км	0,5	0,7	1,2	1,9	2,4	3,8

Җирлекнең транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чараларының (инвестиция проектларының) нәтиҗәлелеген төп бәяләү - икътисадның һәм транспорт өлкәсенең барлык тармакларын динамикалы үстерү һәм биш стратегик юнәлеш буенча максатларны һәм бурычларны үтәү нигезендә халыкның тормыш сыйфатын яхшырту:

- территорияне икътисадый һәм социаль үстерү өчен оештыру-хокукый шартлар булдыру һәм үстерү;

- халыкның тормыш дәрәҗәсе үсү;

- икътисадый потенциал үсеше;

- уңайлы социаль климат булдыру;

- тормыш эшчәнлеге мохитенең сыйфатын үстерү.

В планлаштырыла торган чараларны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә инвестиция процессының ачыклыгын, потенциаль инвесторлар эзләгәндә бизнес-планнарны һәм башка документларны әзерләү дәрәҗәсен һәм, димәк, Урта Курса авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә инвестиция активлыгының гомуми артуы көтелә.

Уңайлы социаль климат тудыруның төп нәтиҗәсе халыкның аз тәэмин ителгән катламнарының тормыш дәрәҗәсен күтәрү булырга тиеш.

8. Институциональ үзгәртеп корулар, хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр,

җирлек, шәһәр округы территориясендә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлек

Программаның муниципаль заказчысы һәм аны гамәлгә ашыру өчен җаваплы булып Яңасала авыл җирлегенең башкарма комитеты тора.

Программа нигезендә тормышка ашырыла:

1) дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар ташуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру турындагы законнар нигезендә төзелгән муниципаль контрактлар 05.04.2013 N 44-ФЗ “Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында”гы Федераль закон нигезендә;

2) федераль, өлкә тарафыннан расланган шартлар, тәртип һәм кагыйдәләр

и муниципаль норматив хокукый актлар белән.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру, срокларын һәм көтелгән нәтиҗәләрне күрсәтеп, чираттагы финанс елына әзерләнә торган һәм муниципаль программаның әһәмиятле контроль вакыйгалары исемлеген үз эченә алган муниципаль программаны гамәлгә ашыру планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру планы муниципаль программада катнашучылар белән җаваплы башкаручы тарафыннан төзелә һәм ел саен, агымдагы финанс елның 01 декабреннән дә соңга калмыйча, әлеге юнәлешне күзәтүче Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән раслана.

Муниципаль программада катнашучылар ел саен агымдагы финанс елның 15 июленнән дә соңга калмыйча муниципаль программаны гамәлгә ашыру планына кертү буенча муниципаль тәкъдимнәр мәсьәләләре буенча секторга кертәләр.

Муниципаль программа параметрларына йогынты ясамый торган муниципаль программаны гамәлгә ашыру планына үзгәрешләр кертү, үзгәрешләрне исәпкә алып, план үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән көннән алып 5 эш көненнән дә соңга калмыйча раслана.

Җаваплы башкаручы:

- муниципаль программаны эшләүне һәм билгеләнгән тәртиптә Яңасала авыл җирлеге башкарма комитетының муниципаль программаны раслау турындагы карары проектын раслауны тәэмин итә;

- муниципаль программа структурасын, шулай ук муниципаль программада катнашучылар исемлеген методик тәкъдимнәр нигезендә төзи;

- муниципаль программаны гамәлгә ашыруны оештыра, муниципаль программаны үзгәртү турында тәкъдимнәр кертә һәм максатчан индикаторларга һәм муниципаль программа күрсәткечләренә, шулай ук аны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтиҗәләренә ирешкән өчен җаваплы була;

- муниципаль программаны гамәлгә ашыру планының үтәлеше турында хисаплар әзерли (муниципаль программада катнашучылар биргән мәгълүматны исәпкә алып);

- Ел нәтиҗәләре буенча муниципаль программаны гамәлгә ашыру турында хисап әзерли, Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты карары проектын килештерә һәм раслый - Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты Регламенты нигезендә хисапны раслау турында.

Муниципаль программада катнашучы:

- үз компетенциясе кысаларында муниципаль программа составына керүче ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыра;

- муниципаль программа составына керүче ярдәмче программа чаралары өлешендә муниципаль программаны эшләгәндә җаваплы башкаручыга (башкаручыга) тәкъдим итә;

- җаваплы башкаручы тиешле оешмаларның гарызнамәләренә җаваплар әзерләү өчен кирәкле мәгълүматны тапшыра;

- Җаваплы башкаручыга муниципаль программаны гамәлгә ашыру планын тормышка ашыру һәм гамәлгә ашыру турында хисап әзерләү өчен кирәкле мәгълүматны хисап хисабыннан килүче елның 15 гыйнварына кадәр тапшыра.

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты муниципаль программада катнашучы буларак Арча районы Башкарма комитетына түбәндәгеләрне тапшыра:

- җирле үзидарә органнарының хисап чорыннан соң килә торган айның һәр беренче числосына җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу өчен субсидияләр исәбеннән бүлеп бирелгән бюджетара трансфертлар алу һәм алардан файдалану турында айлык хисап;

- хисап чорыннан соң килә торган айның һәр беренче санына проект-смета документациясен эшләүне дә кертеп, төзелешкә, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтка бүлеп бирелгән җирле бюджет акчаларын бүлеп бирү һәм алардан файдалану турында айлык хисап;

- квартал саен хисаплар: хисап чорыннан соң килүче айның 3 числосына кадәр акчалата һәм табигый зурлыкларны күрсәтеп, муниципаль милектәге төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт объектлары буенча эшләр башкару барышы турында;

- еллык нәтиҗәлелек күрсәткечләренә ирешү турында хисап хисап хисап елыннан соң килүче елның 15 гыйнварына кадәр.

Программаның муниципаль заказчысы, финанс чаралары программасын гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган акчаларны исәпкә алып, ел саен программа чаралары буенча максатчан күрсәткечләрне һәм чыгымнарны, Программаны гамәлгә ашыру механизмын, Яна-Сало авыл җирлеге бюджеты акчаларын алучылар эшчәнлегенең нәтиҗәләре һәм төп юнәлешләре турында мәгълүматта башкаручылар составын билгеләнгән тәртиптә төгәлләштерә.

Программаны үтәү максатларына һәм бурычларына туры килмәгән, шулай ук Программа белән расланган нәтиҗәлелек күрсәткечләрен үтәмәгән очракта, муниципаль заказчы Программаны гамәлгә ашыру срокларын һәм программа чаралары исемлеген үзгәртү турында тәкъдимнәр әзерли, Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты комиссиясе белән Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге күрсәткечләрен карау һәм килештерү буенча тәкъдимнәрне килештерә.

Хисап елында гамәлгә ашырылу срогы төгәлләнә торган программа буенча Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты авыл Советы комиссиясе каравына аны гамәлгә ашыру чорында финанс чараларыннан файдалануның Программасы һәм нәтиҗәлелеге буенча эшләрнең барышы турында хисап әзерли һәм тапшыра.

Программа буенча эшләрнең барышы турында хисаплар Программаның ел нәтиҗәләре һәм гамәлдә булган бөтен чорында Яңасала авыл җирлегенең башкарма комитеты әзерли һәм Яңасала авыл җирлеге башкарма комитетының тиешле проектын кертә.

Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты регламенты. Бер ел һәм бөтен чор

нәтиҗәләре буенча Программа буенча эшләр барышы турында хисаплар Программаның гамәлдә булуы Яңасала авыл җирлеге депутатлары советында Яңасала авыл җирлеге бюджетының үтәлеше турында хисап кертелгән көнгә кадәр бер айдан да соңга калмыйча Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән расланырга тиеш.

Программаның муниципаль заказчысы Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенең кызыксынучы органнары һәм Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары белән үзара хезмәттәшлектә үз функцияләрен башкара.

Программаны үтәүче оешмаларны сайлап алу муниципаль ихтыяҗлар өчен сатып алулар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Норматив-хокукый базаны камилләштерү программа чараларын гамәлгә ашыру башкарылачак эчке мохиткә йогынты ясауның мөһим коралы булып тора.

Норматив-хокукый базаны камилләштерүнең төп максаты - Яңасала авыл җирлегенең потенциалын үстерү һәм тотрыклы икътисадый үсешне, нисбәтле социаль һәм экологик үсешне тәэмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру.

Норматив-хокукый базаны камилләштерүнең төп юнәлешләре түбәндәгеләр:

- инвестиция эшчәнлеген стимуллаштыру;

- җир ресурсларыннан файдалану тәртибен камилләштерү;

- уңайлы социаль климат булдыру;

- нәтиҗәле хокукый һәм административ инструментлар булдыру аша инвестиция эшчәнлеген стимуллаштыру;
- инвестиция активлыгының җитәрлек булмавы Яңасала авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсешендә иң мөһим проблемаларның берсе булып тора;

- инвестиция активлыгын үстерүгә таба юлда зур каршылыклар булып югары инвестиция куркынычы һәм капитал салуның мөмкинлекләре җитмәү тора;

- әлеге өлкәдә норматив-хокукый базаны камилләштерү иминият фондларын төзүне стимуллаштыру, дәүләт гарантияләре, ташламалар һәм дәүләт ярдәменең башка рәвешләрен бирү юлы белән инвестиция куркынычын киметүгә юнәлдерелгән. Бу өлкәдә җир мөнәсәбәтләрен тәртипкә салу, әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыларны киметкәндә табигатьтән нәтиҗәле файдалануны тәэмин итү мөһим юнәлеш булып тора, бу активлаштыруга стимул булырга тиеш.

инвестиция эшчәнлеге, авыл Советының инвестицияләр җәлеп итүчәнлеген арттыру;

- Әлеге эштә камилләштерү буенча федераль һәм төбәк хакимият органнары белән үзара хезмәттәшлек зур роль уйнаячак

файдалы казылмаларның, урман һәм су ресурсларының стратегик чыганакларын лицензияләү һәм сәнәгать эксплуатациясенә кертү тәртибен;

- уңайлы социаль климат булдыру;

Әлеге юнәлеш халыкның социаль якланмаган һәм аз керемле катламнарының социаль хәлен яхшыртуга юнәлтелгән кайбер норматив актлар эшләүне һәм кабул итүне күздә тота. Инвалидларның тормыш дәрәҗәсен күтәрүгә, транспорт инфраструктурасының гомуми торышын камилләштерүгә зур игътибар биреләчәк.